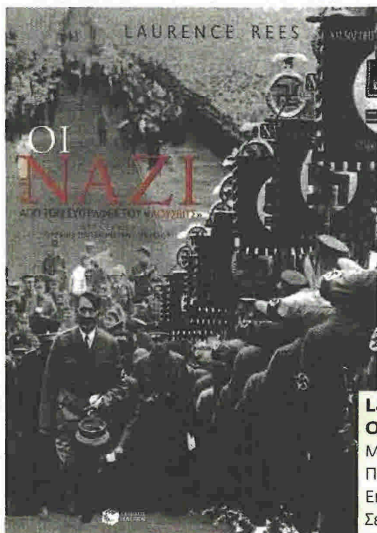

Το αβγό του φιδιού

Παρατηρείται ότι όσο περισσότερο ασταθείς στις κομματικές και στις εκλογικές προτιμήσεις τους γίνονται οι πολίτες τόσο απαξιώνονται στα μάτια τους οι σταθεροί θεσμοί της δημοκρατίας, ενώ αντίθετα ενισχύονται τα πολιτικά κόμματα της Άκρας Δεξιάς.

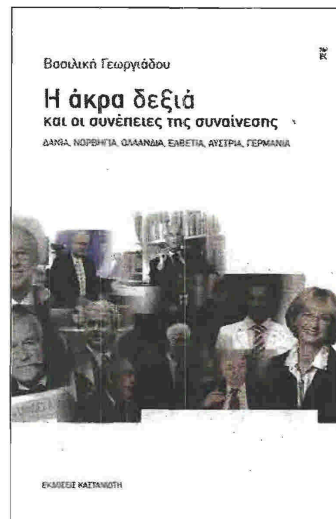
Laurence Rees**Οι Ναζί**

Μετάφραση: Ουρανία

Παπακωνσταντοπούλου

Εκδόσεις: **Πατάκη**

Σελ.: 384

Βασιλική Γεωργιάδου

Η άκρα δεξιά

και οι συνέπειες της συναίνεσης

ΔΑΝΙΑ, ΝΟΡΒΗΓΙΑ, ΟΛΛΑΝΔΙΑ, ΕΛΒΕΤΙΑ, ΑΥΣΤΡΙΑ, ΓΕΡΜΑΝΙΑ

Βασιλική Γεωργιάδου
Η άκρα δεξιά και οι συνέπειες της συναίνεσηςΔανία, Νορβηγία,
Ολλανδία, Ελβετία,
Αυστρία, Γερμανία
Εκδόσεις: Καστανιώτη
Σελ.: 540

Ο εθνικοσοσιαλισμός ή ναζισμός σαν πολιτικό κίνημα εμφανίσθηκε τη δεκαετία του 1920. Μάλιστα εκείνη τη χρονιά το πρόγραμμα του Εθνικοσοσιαλιστικού Γερμανικού Εργατικού Κόμματος επαγγέλλονταν το όραμα μιας σοσιαλιστικής κοινωνίας. Με κεντρική ιδέα τη φυλετική καθαρότητα, το 1933 οι εθνικοσοσιαλιστές ή ναζί κατάφεραν να καταλάβουν την εξουσία, για να ακολουθήσει η γνωστή τραγωδία της ανθρωπότητας που κορυφώθηκε με τα κρεματόρια και την απίστευτη ιδέα της φυσικής εξόντωσης του εβραϊκού λαού. Παράλληλα με την καθιέρωση του σοσιαλιστικού καθεστώτος στη Σοβιετική Ένωση, το εθνικοσοσιαλιστικό κίνημα γιγαντώθηκε κυρίως κατά την αντιπαράθεση σ' αυτό, έτσι που η σύγκρουση των δυο εκείνων κόσμων μοιραία να μεταφερθεί στα πεδία των μαχών. Ακολούθησε η φονικότερη περιπέτεια που γνώρισε η ανθρωπότητα, η οποία έβασε από άκρη σε άκρη με αίμα ολόκληρη την Ευρώπη. Η νίκη των συμμαχικών δυνάμεων σήμανε και τη διάλυση του Ναζιστικού Κόμματος, καταδικάζοντάς το ταυτόχρονα και στην ιστορική συνείδηση των λαών. Από τότε ως τις μέρες μας άλλαξαν πολλά κι ο κόσμος γνώρισε κοσμοϊστορικές αλλαγές, ενταγμένες στη συντριπτική τους πλειονότητα σε δημοκρατικές κοινωνίες. Ωστόσο, πάντα και κατά διαστήματα έκαναν την εμφάνισή τους κόμματα της άκρας δεξιάς, τα οποία διεκδικούσαν την παρέμβασή τους στις εξελίξεις μέσα από την ψήφο δυσαρεστημένων πολιτών. Την εξέλιξη του Εθνικοσοσιαλιστικού Γερμανικού Εργατικού Κόμματος από το 1920 ως την αναρχική του στην εξουσία το 1933 και τη σύγκρουσή του με ολόκληρο τον υπόλοιπο κόσμο κατά τη διάρκεια του Δευτέρου Παγκοσμίου Πολέμου εξετάζει η ενδιαφέρουσα ιστορική μελέτη του Laurence Rees «Οι Ναζί», που κυκλοφόρησε από τις εκδόσεις Πατάκη. Ο συγγραφέας βάσισε τη μελέτη του σε συνεντεύξεις που πήρε από δεκάδες πρώην μέλη και υποστηρικτές του ναζιστικού κόμματος, προστρέχοντας σε μια όντως πρωτότυπη λύση προκειμένου να κατανοήσει τις προσωπικές εξηγήσεις, πέρα από τους προφανείς λόγους για την εξαπλώση του ναζισμού στην προπολεμική Γερμανία, δηλαδή την οικονομική κατάρρευση και την εθνική ταπείνωση που προήλθε από την ήττα του Πρώτου Παγκοσμίου Πολέμου. Έτσι θα λέγαμε ότι οι προσωπικές αυτές μαρτυρίες αποτελούν τη βάση όσο και τη γοητεία αυτού του βιβλίου, καθώς ακούμε τις αφηγήσεις ανθρώπων που έζησαν από μέσα τον φασισμό και στάθηκαν στο πλευρό του Αδόλφου Χίτλερ. Ενδιαφέρον τεράστιο και αληγιινό έχουν οι εξηγήσεις που δίνονται για την εφιαλτική στοχοποίηση του εβραϊκού λαού.

Την ενδυνάμωση του ακροδεξιού χώρου σε περιόδους οικονομικής κρίσης και ιδεολογικής ένδειας εξετάζει η Βασιλική Γεωργιάδου στο βιβλίο της «Η άκρα δεξιά» που μόλις κυκλοφόρησε από τις εκδόσεις Καστανιώτη. Η συγγραφέας παρατηρεί ότι οι ευρωπαϊκές δημοκρατίες διακρίνονται για τη μεταβλητότητα της πολιτικής συμπεριφοράς των πολιτών τους. Παρατηρείται ορθώς ότι όσο περισσότερο ασταθείς στις κομματικές και στις εκλογικές προτιμήσεις τους γίνονται οι πολίτες, τόσο απαξιώνονται στα μάτια τους οι σταθεροί θεσμοί της δημοκρατίας, ενώ αντίθετα ενισχύονται τα πολιτικά κόμματα της άκρας δεξιάς. Η ενδυνάμωση του ακροδεξιού χώρου στην Ευρώπη συμπίπτει χρονικά με την οικονομική κρίση του 1970 και τις μεταβολές στην παραγωγική και κοινωνική δομή των βιομηχανικών κοινωνιών.